

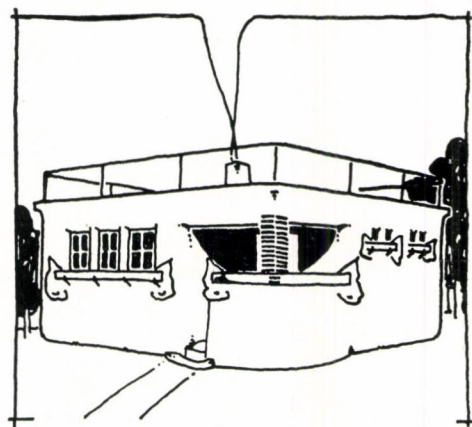
Kis családi ház terve

KISHÁZAK TERVEI

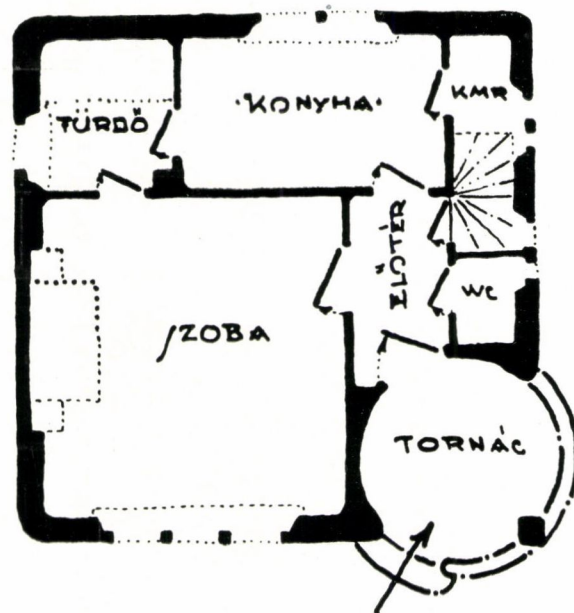
Bozó Gyula munkái

A Tér és Forma szerkesztősége által olvasóihoz intézett körkérdésre beérkezett válaszok között igen sok kérte kis és legkisebb családi házak tervének minél gyakoribb közlését. A válaszolók egyrészenek pedig az volt a kívánsága, hogy az úgynevezett magyaros architektúrát jobban felkaroljuk. A Tér és Forma az első irányban kezdetől fogva a legmesszebbmenőleg igyekezett

ilyes anyaggal szolgálni előfizetőinek s a világ minden részéről összegyűjtött kisházak sorakoznak fel hasábjainkon, nevezetesen a mai és legmaibb törekvések minél behatóbb szemléltetésére törekedtünk az eddig megjelent 26 szám oldalain. A második óhajnak csak a magunk véleménye szerinti keretekben tehattünk eleget: közöltük a mai magyar építészeti termelés színéjéjét, mindent, amit korszerűnek éreztünk s min-



Kis nyaralóház terve



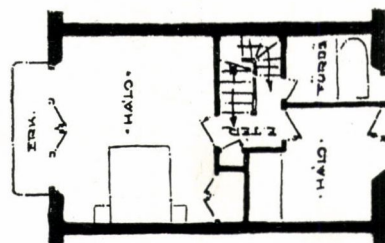
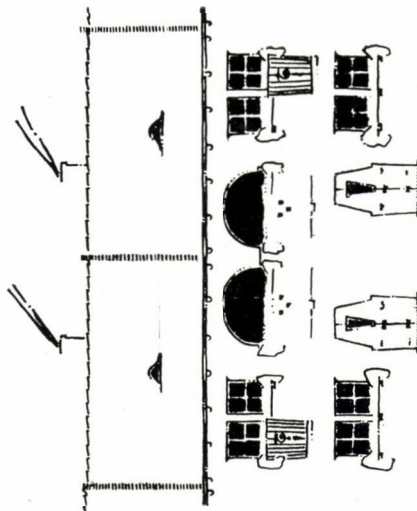
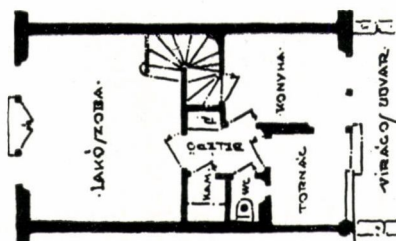
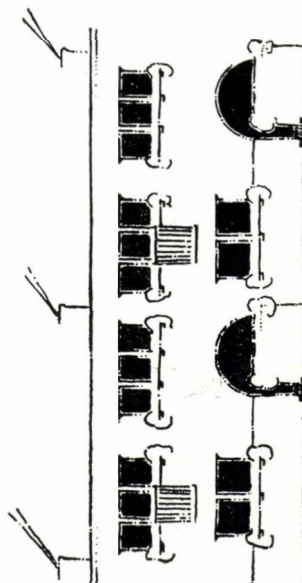
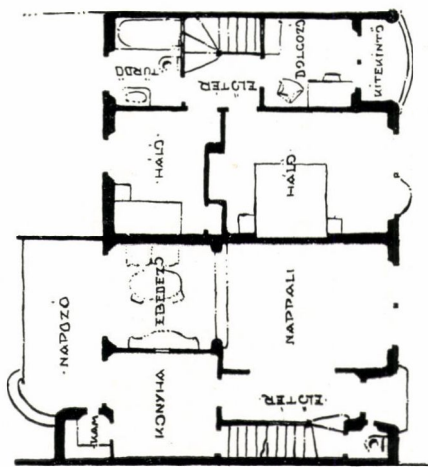
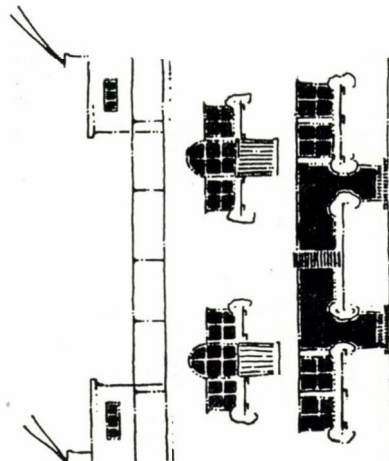
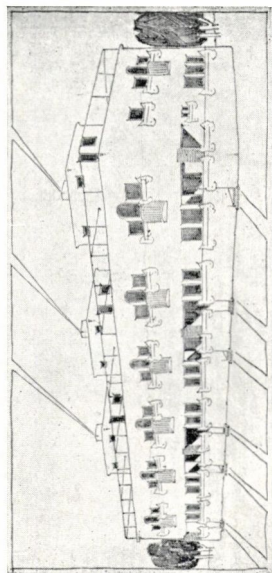
dent, ami bármiképpen jelentősnek tűnt, bemutattunk. Viszont, sajnós, nem volt módunkban közölni azt, amit egyesek közülünk magyaros építészeti stílusnak neveznek. Nem mintha az, amit a magyar építészek munkáiból közöltünk, talán magyartalan lenne — nézetünk szerint ugyanis mindaz, ami mai magyar életünkből fakad, *őszintén és igazán: az önmagánál fogva magyar.* Viszont a mértéket meg nem ütő építészeti alkotás nem lesz magyarosabbá azáltal, hogyha külsejére a magyar paraszti ornamentika kincseit külsőségesen reáillesztjük. Ami eleve rossz, e befejező csinosítás révén sem lesz még magyarosabbá, magyarosabbá.

De — ez úgy tetszik, meddő vitán túl — őszintén szólva, nem is igen találtunk az elmúlt években olyan alkotásokat, terveket, amelyek az úgynevezett magyar építéstílus gondolatából fakadtak volna.

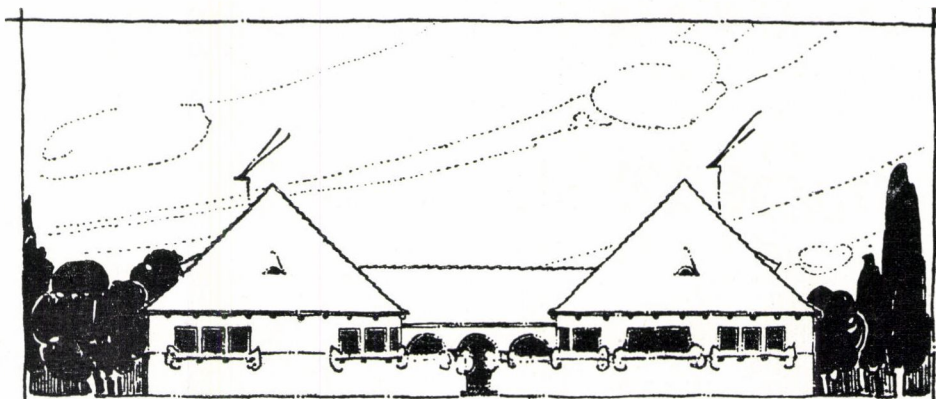
Örömmel fogadtuk tehát Bozó Gyula tervrajzgyűjteményét s kiválasztottunk munkájából néhány olyant, amelyről azt hisszük, hogy érdeklődésre számíthat és igen érdekes tanulságokat is nyújthat.

Bozó Gyula nem tagadhatja meg mesterét, Wigand Edét. Nemesak hogy rajzmodora rokon azzal, hanem a gondolatmenetei is. Állandó kereséseinek tárgya, hogyan lehet kis területen, aránylag kisebb költséggel, lakályos és barátságos otthont teremteni magyar embereknek. S Bozó Gyula tervei azt bizonyítják, hogy az az út, amelyre Wigand Ede 20 év előtt tért, ma is felette korszerű. Ezeknek a terveknek térökönómiaja a mai gondolatmenetekbe illeszkedik. S felette érdekes, hogy miként igyekszik Bozó a mai formakeresések irányába simulni, miként igyekszik a mai sorházgondolatot, a lapos tetőt megoldani, Wigand Ede stílusában maradva.

Az az elismerés, amelyvel terveit nézzük, úgy



Sorháztervek



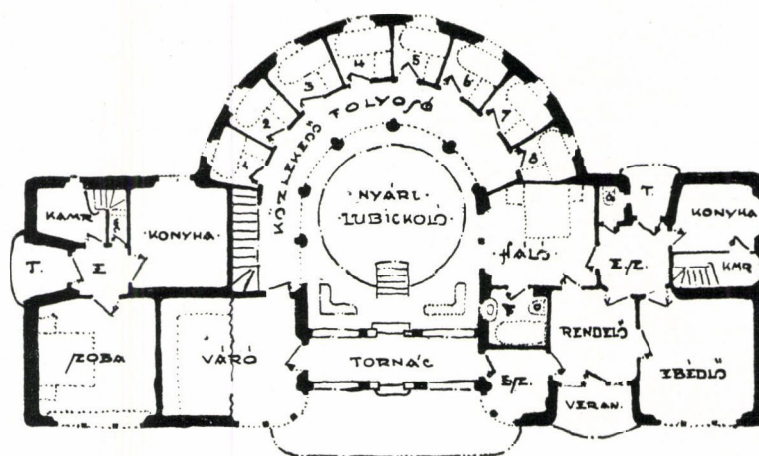
Bozó Gyula: Egészs. gház terve

hisszük, feljogosít arra, hogy a hibákra is reámutassunk. Látnivaló, hogy Bozó Gyula a mai korszerű ház programjának megoldására tör. Viszont ugyanakkor a részletekben olyan úton halad, amelyet kétkedve kell néznünk. Így például a bejárati ajtók olyanok, mintha nem is e házakhoz tartoznának, hanem egy erdélyi faházból kerültek volna elő. Az egészsznek észszerű formájához régieskedésükben nem illenek — külsőleges díszítgetés ez, utólagos csinosítás, élettelen szentimentalizmus. Avagy az alig 90 cm magasságú ablakok. Elég ez a világosság egy mai embernek? Ki az, aki ma rembrandti félhomályban kíván élni és dolgozni? Ki az, akinek ennyi levegő is elég? És gondoljuk meg, hogy az ablak felett még 80—90 cm magas fal

is marad — ami azt jelenti, hogy a szoba levegőjének egyharmadát semmiféle szellőzéssel sem lehet kicserélni.

Az ilyen külsőséges romantikából eredő játékok veszélyeztetik a munkák komolyságát. Ugy tetszik, hogy Wigand Ede élettörekvéseit, azoknak legmélyebb és ma is élő lényegét a tanítványai igazabban valósíthatnák meg, hogyha azt a konzekvens alaprajzi munkát, amelyet Wigand és tanítványai munkái jellemeznek, a homlokzatokra is alkalmaznák: Amint e házak belseje nem igyekszik arra, hogy a barokk paloták alaprajzi elrendezését vigye polgári házakba — úgy a házak külseje se kívánjon más, tőlünk, maiaktól, regeszerű távolban fekvő világekba vezetni.

„V”



Egészséggház alaprajza